



FANTASIAMAAILMAN MAANTIETO, OSA 1

SANATAIDEYHDISTYS YÖSTÄJÄ RY

MITÄ ON FANTASIA?

- ❖ Fantasiakirjallisuuden juuret löytyvät vanhoista kansantarinoista ja myyteistä.
- ❖ Fantasiatarinoissa esiintyy tyypillisesti:
 - Taikuutta ja taikaesineitä.
 - Saduista ja myyteistä tuttuja taikaolentoja: velhoja, haltioita, lohikäärmeitä, yksisarvisia, peikkoja, jättiläisiä, kentaureja, aarnikotkia...
 - Omalakinen fantasiamaailma, joka voi olla erillinen ja suljettu (kuten vaikka J.R.R. Tolkienin Keski-Maa) tai rinnakkaistodellisuus, johon pääsee meidän maailmastamme portin kautta (kuten J.K. Rowlingin Harry Potterin velhomaailma).
 - Hyvän ja pahan taistelu, suuria seikkailuja ja sankareita.

FANTASIAKIRJALLISUUDEN SYNTY

- ❖ Modernin fantasiakirjallisuuden isä oli J.R.R. Tolkien (1892-1973).
- ❖ Kielentutkija oli erittäin kiinnostunut eurooppalaisesta tarustosta ja halusi luoda esimerkiksi Kalevalaa muistuttavan taruston. Hän kehitti yksityiskohtaisen Keski-Maan fantasiamaailman, jossa on erilaisia kansoja ja kieliä, kulttuuri, historia ja maantieto (esim. *Hobitti*, 1937 ja *Taru sormusten herrasta*, 1954–1955).
- ❖ Muita varhaisia fantasiaklassikoita ovat mm.
 - C.S. Lewisin *Narnian tarinat* (1950-1956)
 - Susan Cooperin *Pimeä nousee* -sarja (1965–1977)
 - Ursula K Le Guinin *Maameren tarinat* (1968-2001)

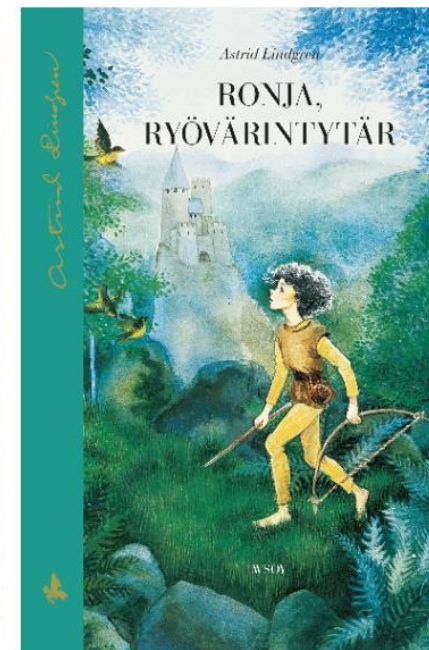
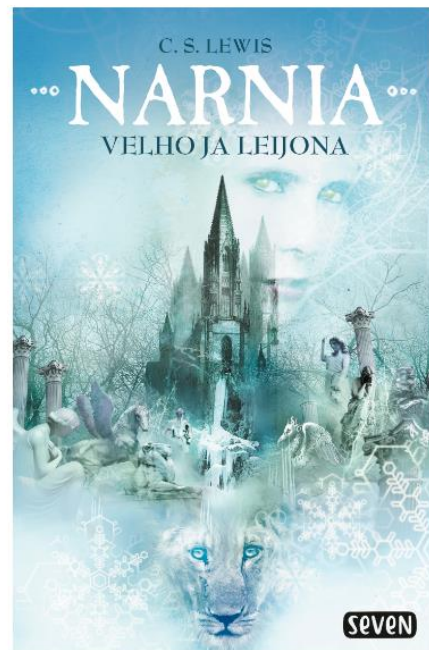
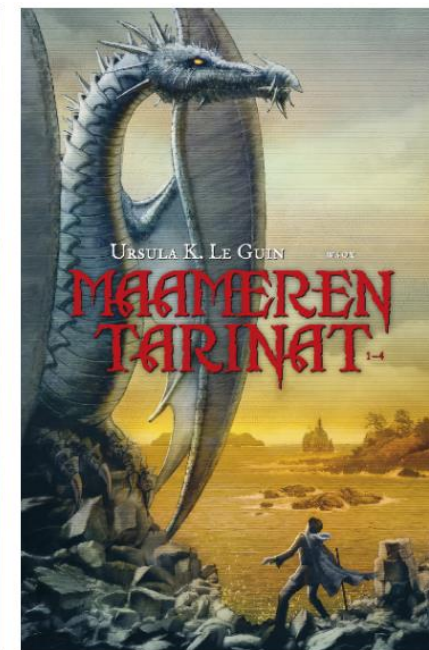
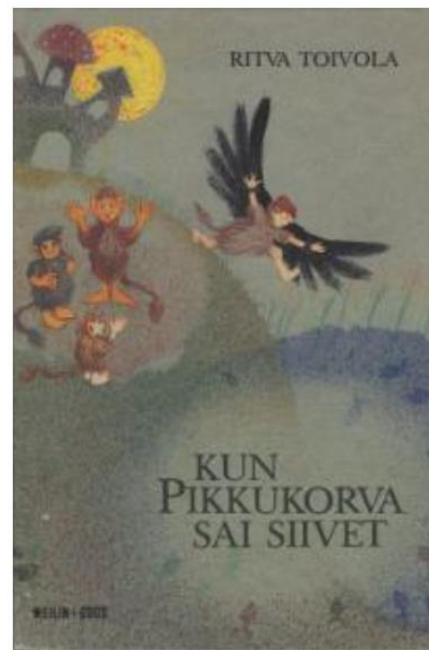
UUDEMPIA FANTASIAKIRJOJA

- ❖ Fantasiasta on tullut vuosien varrella hirvittävän suosittua sekä lasten että aikuisten keskuudessa.
- ❖ Uudempija suosittuja fantasiakirjoja ovat mm.
 - Philip Pullmanin *Universumien tomu* (1995-2000)
 - J.K. Rowlingin *Harry Potter* -sarja (1997-2007)
 - Jessica Townsendin *Nevermoor – Morriganin koetukset* (suom. 2018) ja *Meinioseppä – Morriganin kutsumus* (suom. 2019)

TEHTÄVÄ: TUTUSTU FANTASIAKIRJAAN

- ❖ Seuraavalla sivulla näet kuvia fantasiakirjoista. Valitse kannen perusteella yksi kirja, joka näyttää sinusta kiinnostavalta. Tutki kantta ja kokeile sen perusteella keksiä, mistä kirja kertoo. Kuka sen päähenkilö on, millaisessa maailmassa hän seikkailee ja mitä kirjassa tapahtuu?
- ❖ Kirjoita lyhyt kuvaus kirjan kuvitellusta sisällöstä esimerkiksi tähän tyyliin:
 - "Harry Potter ja viisasten kivi kertoo kolmesta sisaruksesta, joiden perhe näyttää aivan jättimäisiltä shakkinappuloilta. Lapset saavat selville, että on olemassa kivi, joka muuttaa omistajansa viisaaksi. He lähtevät etsimään kiveä, mikä johtaa heidät keskelle vaarallista seikkailua."
- ❖ Selvitä netistä, mistä kirja oikeasti kertoo. Jos kiinnostuit kirjasta, lue se!

- ❖ Toivola, Ritva:
Kun Pikkukorva sai siivet (1986)
- ❖ Pullman, Philip:
Kultainen kompassi
(suom. 1996)
- ❖ Le Guin, Ursula K. :
Maameren tarinat 1-4 (suom. 2002)
- ❖ Lewis, C.S.:
Velho ja Leijona (suom. 1960)
- ❖ Aarnio, Reeta:
Maan kätkemät
(2008)
- ❖ Lindgren, Astrid:
Ronja Ryövärintytär
(1981)



MUITA FANTASIAKIRJAVINKKEJÄ

- ❖ Cooper, Susan: *Yllä meren, alla kiven* (suom. 1979). Viisiosaisen *Pimeä nousee* -sarjan (1965–1977) ensimmäinen osa.
- ❖ Dahl, Roald: *Iso kiltti jätti* (suom. 1989)
- ❖ Ellilä, Kirsti: *Eksyneet näkevät unia* (2011)
- ❖ Meloy, Colin: *Sysimetsä* (suom. 2012)
- ❖ Moers, Walter: *Kapteeni Sinikarhun 13 ½ elämää* (suom. 2001)
- ❖ Rowling, J.K.: *Harry Potter ja viisasten kivi* (suom. 1998). *Harry Potter* -sarjan (1997–2007) ensimmäinen osa.
- ❖ Somersalo, Aila: *Mestaritontun seikkailut* (1919)
- ❖ Stewart, Paul & Riddel, Chris: *Sysimetsän poika: Tarinoita Maan reunalta* (suom. 2005)
- ❖ Tolkien, J.R.R.: *Hobitti, eli sinne ja takaisin* (suom. 1985).
- ❖ Townsend, Jessica: *Nevermoor – Morriganin koetukset* (suom. 2018) ja *Meinioseppä – Morriganin kutsumus* (suom. 2019)



Sanataideyhdistys Yöstäjä ry Minttu Tervaharju 2020

Taustakuva: Ylanite Koppens (Pixabay)

